

Tax Updates

18 Σεπτεμβρίου 2024

Συνεπείς στη δέσμευσή μας να σας προσφέρουμε συνεχή ενημέρωση σχετικά με όλα τα τρέχοντα φορολογικά θέματα, παραθέτουμε σύντομη επισκόπηση των σημαντικότερων ρυθμίσεων για το νέο Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής

Με τις διατάξεις του πρόσφατου Νόμου 5135/2024 (ΦΕΚ Α' 147/16.09.2024) εισάγεται το νέο Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής προς αντικατάσταση του ισχύοντος σήμερα Τέλους Χαρτοσήμου. Συνοψίζουμε παρακάτω τις σημαντικότερες ρυθμίσεις που προβλέπει ο νέος νόμος σχετικά με το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής, αλλά και κάποιες διαφοροποιήσεις σε σύγκριση με το παλαιό καθεστώς του Κωδικοποιημένου Νόμου περί Τελών Χαρτοσήμου (Κ.Ν.Τ.Χ., π.δ. της 28^{ης} Ιουλίου 1931, Α' 239).

Σαφής προσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής του νέου Τέλους

Ορίζονται κατά τρόπο σαφή και περιοριστικό, με καταγραφή και περιγραφή σε συγκεκριμένα άρθρα του νόμου, οι πράξεις και συναλλαγές επί των οποίων επιβάλλεται το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής (άρθρα 7-21 – Συναλλαγές μεταξύ ιδιωτών, άρθρα 22-29 – Συναλλαγές με το Δημόσιο, άρθρο 30 – Πάγιο τέλος στην έκδοση αδειών), με αποτέλεσμα να παρέχεται μεγαλύτερη ασφάλεια στους συναλλασσόμενους και στην αγορά γενικότερα.

Ρητή απαλλαγή από το Τέλος όταν επιβάλλονται άλλοι έμμεσοι φόροι

Αποκλείεται ρητά η επιβολή του Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής σε συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων έμμεσων φόρων και συγκεκριμένα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), του Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτων (ΦΜΑ), της φορολογίας δωρεών, κληρονομιών και κερδών από τυχερά παίγνια (Ν. 2961/2001), του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίων (ΦΣΚ), του Ειδικού Φόρου Τραπεζικών Εργασιών (ΕΦΤΕ) και του τέλους μεταβίβασης αυτοκινήτων.

Προσδιορισμός των Υποκείμενων προσώπων στο Τέλος αλλά και των Υπόχρεων για την υποβολή δήλωσης και απόδοσης αυτού

Όσον αφορά γενικά στις συναλλαγές μεταξύ ιδιωτών, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε ειδικότερη διάταξη του νόμου, ορίζεται ότι Υποκείμενος στο Τέλος Συναλλαγής (δηλαδή ο φέρων τη φορολογική υποχρέωση) είναι ο λήπτης της χρηματικής παροχής ή ο ωφελούμενος από τη

συναλλαγή, ενώ διευκρινίζεται ότι δεν είναι ποτέ υποκείμενα στο Τέλος Συναλλαγής το Δημόσιο και οι φορείς γενικής κυβέρνησης (καθώς και οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων). Υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης και την απόδοση του Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής είναι κατ' αρχήν ο Υποκείμενος στο τέλος, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά στον νόμο. Επίσης, προβλέπονται ειδικοί κανόνες αν ένας από τους συναλλασσόμενους είναι φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, οπότε Υπόχρεος για την απόδοση είναι ο άλλος συναλλασσόμενος, ή αν ένας συναλλασσόμενος είναι φυσικό πρόσωπο και ο άλλος συναλλασσόμενος είναι νομικό πρόσωπο, οπότε Υπόχρεος για δήλωση και απόδοση είναι το νομικό πρόσωπο.

Προσδιορισμός της διαδικασίας υποβολής δήλωσης και απόδοσης του Τέλους

Ως βασική διαδικασία για την απόδοση του Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής ορίζεται η υποβολή δήλωσης, στην οποία περιλαμβάνονται όλες οι συναλλαγές που υπόκεινται σε Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής τον μήνα που προηγήθηκε. Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα που αφορά. Η απόδοση του Τέλους γίνεται εντός της ίδιας προθεσμίας. Αναμένεται διευκρινιστική εγκύκλιος για τη διαδικασία υποβολής της δήλωσης. Εξαιρέση προβλέπεται για τις περιπτώσεις που υπάρχει υποχρέωση παρακράτησης και απόδοσης φόρου εισοδήματος, οπότε το Τέλος αποδίδεται ταυτοχρόνως και με την ίδια διαδικασία με τη δήλωση και απόδοση του παρακρατούμενου φόρου, καθώς και στην περίπτωση της μίσθωσης ακινήτων, οπότε το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής δηλώνεται και αποδίδεται ετησίως με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος μαζί με τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει.

Προϋποθέσεις επιστροφής καταβληθέντος Τέλους

Διευκρινίζονται οι προϋποθέσεις επιστροφής του Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής που καταβλήθηκε πριν από την έκδοση της αιτούμενης διοικητικής πράξης (άδειας) ή τη διενέργεια της συναλλαγής, αν δεν ακολούθησε η

έκδοση της άδειας ή η κατάρτιση της σύμβασης ή αν η συναλλαγή δεν πραγματοποιήθηκε για λόγους απρόβλεπτης μεταβολής των συνθηκών. Αναμένεται διευκρινιστική εγκύκλιος για τη διαδικασία επιστροφής του Τέλους. Το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής εξακολουθεί να οφείλεται και δεν γεννάται δικαίωμα επιστροφής εάν η συναλλαγή πραγματοποιηθεί, ακόμη και αν αργότερα ακυρωθεί. Επίσης, το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής επιστρέφεται μαζί με ποσά, με τα οποία είχε συνεισπραχθεί από το Δημόσιο, όταν αυτά επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.

Γενικές αρχές για την επιβολή του Τέλους

Κατάργηση της αρχής της χωρικότητας

Ο νέος νόμος περί Ψηφιακού Τέλους Συναλλαγής δεν διέπεται από την αρχή της χωρικότητας, που υπήρχε στο προηγούμενο καθεστώς του τέλους χαρτοσήμου. Δηλαδή, το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής επιβάλλεται σε όλες τις συναλλαγές, που ανήκουν στο πεδίο εφαρμογής του, ανεξαρτήτως του τόπου όπου πραγματοποιήθηκε η συναλλαγή ή του τόπου κατάρτισης ή εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον όμως ο ένας τουλάχιστον συναλλασσόμενος είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος ή έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και η συναλλαγή συνδέεται με τη μόνιμη εγκατάσταση.

Παρεπόμενα (Διασφαλιστικά) Σύμφωνα και Ποινικές Ρήτρες

Για τα παρεπόμενα σύμφωνα που διασφαλίζουν κύριες συμβάσεις καθώς και για τις ποινικές ρήτρες, ο νόμος προβλέπει πως το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής δεν επιβάλλεται σε περίπτωση που η κύρια σύμβαση απαλλάσσεται από το Τέλος ή είναι εκτός πεδίου εφαρμογής του ή έχει καταβληθεί το Τέλος που αντιστοιχεί στην κύρια σύμβαση. Στις περιπτώσεις που τυχόν επιβάλλεται το Τέλος, θα αφαιρείται το ποσό του Τέλους που είχε καταβληθεί για την κύρια σύμβαση. Εξαίρεση αποτελεί η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης ή η τροπή προσημείωσης σε υποθήκη, οπότε το Τέλος επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση.

Τροποποιητικές Συμβάσεις

Οι τροποποιητικές συμβάσεις υπόκεινται σε Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής μόνο στον βαθμό που αυξάνουν την οικονομική αξία της σύμβασης που τροποποιούν.

Συναλλαγές υποκείμενες στο Τέλος και Συντελεστές ανά είδος συναλλαγής

Οι συναλλαγές επί των οποίων επιβάλλεται Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής συμπεριλαμβάνουν τη μίσθωση ακινήτων (εξαιρουμένων των κατοικιών), τα δάνεια, τους δανειακούς τρεχούμενους ή αλληλόχρεους δοσοληπτικούς λογαριασμούς, αναλήψεις και καταθέσεις από / προς νομικά πρόσωπα από τους μετόχους ή εταίρους τους, μεταβίβαση επιχείρησης, άφεση χρέους, αναγνώριση χρέους, αναδοχή χρέους, εκχώρηση απαιτήσεων, συμβιβασμό, παρακαταθήκη, καταβολή αποζημιώσεων, αμοιβών για παρασχεθείσες υπηρεσίες, επάθλων και βραβείων κλπ. Επίσης, το Τέλος επιβάλλεται σε διάφορες συναλλαγές με το Δημόσιο, όπως είναι η καταβολή επιδοτήσεων και επιχορηγήσεων, αμοιβών,

αποζημιώσεων, είσπραξη προστίμων, συναλλαγές στα κτηματολογικά γραφεία κλπ.

Σημειώνουμε ότι η προσαύξηση του χαρτοσήμου με την εισφορά ΟΓΑ (20%) καταργείται με τον νέο νόμο, και οι συντελεστές του Τέλους Συναλλαγής διαμορφώνονται σε επίπεδα παρόμοια με αυτά που ίσχυαν υπό το προηγούμενο καθεστώς του τέλους χαρτοσήμου (ήτοι, 3.6%, 2.4% και 1.2% κατά περίπτωση) και καθορίζονται ειδικά για κάθε συναλλαγή.

Τέλος, προβλέπεται και Πάγιο Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής το οποίο επιβάλλεται στην έκδοση και ανανέωση διαφόρων αδειών (π.χ. κυνηγιού, οπλοφορίας, οδήγησης, διαμονής και εργασίας, έκδοση διαβατηρίων κλπ.).

Ειδικές διατάξεις για τα Δάνεια

Ειδικά όσον αφορά στα δάνεια, αξίζει να σημειωθούν οι κυριότερες ρυθμίσεις που διέπουν την υπαγωγή τους στο Τέλος:

Εξαιρέσεις

Δεν επιβάλλεται Ψηφιακό τέλος Συναλλαγής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν ο δανειστής ή οφειλέτης είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα πληρωμών ή ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος, ή διαχειριστής πιστώσεων (του Ν. 5072/2023), που είναι αδειοδοτημένοι και εποπτευόμενοι από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- στα ομολογιακά δάνεια του Ν. 4548/2018,
- όταν ο δανειστής είναι αλλοδαπή τράπεζα,
- όταν ο λήπτης του δανείου είναι νομικό πρόσωπο και το κεφάλαιο είναι καταβλητέο σε μόνιμη εγκατάστασή του στην αλλοδαπή και η συναλλαγή συνδέεται με τη δραστηριότητα της μόνιμης εγκατάστασης,
- όταν το δάνειο έχει χορηγηθεί στα πλαίσια προγραμμάτων της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.

Μετατροπή ανεξόφλητης οφειλής δανείου σε νέο δάνειο

Στο Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής εμπίπτει επίσης η πράξη μετατροπής του συνόλου ανεξόφλητης οφειλής που απορρέει από δανειακή σύμβαση (κεφάλαιο και τόκοι), σε νέο δάνειο, εφόσον το αρχικό δάνειο δεν είχε υπαχθεί σε Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής ή είχε νόμιμα απαλλαγεί από αυτό.

Ανώτατο όριο Τέλους ΕΥΡΩ 150 000

Το επιβαλλόμενο Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής ανά δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ΕΥΡΩ 150 000. Σημειώνουμε ότι και στην περίπτωση δανειακών τρεχούμενων ή αλληλόχρεων δοσοληπτικών λογαριασμών προβλέπεται ανώτατο όριο στο επιβαλλόμενο Τέλος ύψους ΕΥΡΩ 150 000 ανά φορολογικό έτος (δεδομένου ότι στην περίπτωση των δανειακών τρεχούμενων δοσοληπτικών λογαριασμών, το Τέλος υπολογίζεται για κάθε φορολογικό έτος επί του μεγαλύτερου ύψους του πιστωτικού ή χρεωστικού υπολοίπου κατά περίπτωση).

Τόκοι Δανείου

Σημαντική διαφορά σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς, αποτελεί το γεγονός ότι δεν επιβάλλεται Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής επί των τόκων που απορρέουν από δάνεια.

Συντελεστές Τέλους και Υπολογισμός

Ο συντελεστής 2.4% εφαρμόζεται σε δάνεια μεταξύ Φυσικών Προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα (εφόσον το δάνειο σχετίζεται με τη δραστηριότητα αυτή) καθώς και σε δάνεια που τουλάχιστον ένα από τα μέρη είναι κεφαλαιουχική ή προσωπική εταιρεία ελληνική ή αλλοδαπή (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ ή ΕΕ). Στις λοιπές περιπτώσεις, εφαρμόζεται ο συντελεστής 3.6%.

Το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής υπολογίζεται επί του ποσού του κεφαλαίου του δανείου που αναλαμβάνεται και όχι επί του ποσού που αναφέρεται στη σύμβαση, ακόμα και αν το ποσό που αναλαμβάνεται υπερβαίνει το ποσό που συμφωνήθηκε με τη δανειακή σύμβαση.

Έναρξη ισχύος – Μεταβατικές διατάξεις

Οι νέες διατάξεις αρχίζουν να ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (16 Σεπτεμβρίου 2024).

Το Ψηφιακό Τέλος Συναλλαγής θα επιβάλλεται σε συναλλαγές που καταρτίζονται από την 1 Δεκεμβρίου 2024, ενώ συναλλαγές που καταρτίζονται μέχρι 30 Νοεμβρίου 2024 θα επιβαρύνονται με τέλος χαρτοσήμου.

Από 1 Ιανουαρίου 2025 καταργείται ο Κώδικας Τελών Χαρτοσήμου (ΚΝΤΧ).

Τέλος, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή αλλαγή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις για σειρά συμβάσεων που συνάπτονται πριν την 1 Δεκεμβρίου 2024 (π.χ. ανανεώσεις συμβάσεων, παρεπόμενα σύμφωνα, συμβάσεις που υπογράφονται στην αλλοδαπή κλπ.).

Επικοινωνία

Χρήστος Κρέστας
Γενικός Διευθυντής
Φορολογικό Τμήμα

T: + 30 210 60 62 430
E: ckrestas@kpmg.gr

Περισσότερες πληροφορίες

kpmg.com/socialmedia

Η παρούσα έκδοση έχει σκοπό να παράσχει στον αναγνώστη γενική ενημέρωση επί των αναφερομένων θεμάτων. Καμία ενέργεια δεν πρέπει να γίνει χωρίς προηγουμένως να ληφθεί κατάλληλη επαγγελματική συμβουλή που θα στηρίζεται στα πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης.

ΓΕΜΗ 003467701000

© 2024 KPMG Σύμβουλοι Μονοπρόσωπη Α.Ε., Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία και μέλος του διεθνούς οργανισμού ανεξάρτητων εταιρειών-μελών της KPMG συνδεδεμένων με την KPMG International Limited, ιδιωτική Αγγλική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγυητικές εισφορές. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν είναι γενικής φύσεως και δεν έχουν σκοπό την επίλυση θεμάτων κάποιου συγκεκριμένου φυσικού προσώπου ή νομικής οντότητας. Αν και στόχος μας είναι να παρέχουμε ακριβείς και έγκαιρες πληροφορίες, δεν μπορεί να υπάρξει εγγύηση ότι πληροφορίες αυτές θα είναι ακριβείς κατά την ημερομηνία λήψης τους ή ότι θα συνεχίσουν να είναι ακριβείς στο μέλλον. Κανείς δεν πρέπει να ενεργεί βάσει αυτών των πληροφοριών χωρίς την κατάλληλη επαγγελματική συμβουλή η οποία θα παρέχεται μετά από ενδελεχή εξέταση της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Το όνομα και το λογότυπο της KPMG είναι εμπορικά σήματα που χρησιμοποιούνται με άδεια του διεθνούς οργανισμού της KPMG από τις ανεξάρτητες εταιρείες-μέλη.